

sbírka Balady a romance

Romance o Karlu IV.

Král Karel s Buškem z Vilhartic
ted' zasedli si k dubovému stolu –
ti dva už pili mnohou číši spolu
a zapěli si z plných plic.
„Nuž dej sem zlaté číše, páže,
a nalej vína – dolej výš –
dnes, pane Bušku, čehos zviš!“
král Karel vesel káže.
„Zde po tom víně, Bušku, slyš,
domácí slunce naše vloni hrálo –
toť první víno, které v Čechách zrálo –
aj tedy vzhůru, pijme již!“
A pili – král však náhle prsknul –
„To že je víno? tenhle kvas?
vždyť křiví ústa, láme vaz!“
a zlostně rukou mrsknul.

[18]

„Eh – vezu révu z Burgund sem,“
král dál a dál si v zlosti svojí vede,
a takovouhle peluň mně z ní svede
ta velebená česká zem!
Jsem přesvědčen, když broskve vsadím,
že sčesám trpké trnky s nich,
a chceš-li klidit pustý smích,
zde růže sázet radím!
Však jaká země – taký lid!
vás kdyby učít chtěli všichni svatí,
zda všimnou si jich Češi paličatí –
bud' svatý rád, když není bit!
Jak bych zde mlátil otep slámy!
Necht' chci co chci, za krátký čas
se všechno jinak zvirtne zas –
mám já to bídu s vámi!“
Přec zase číši k ústům zdvih',
a napiv se své velké dobré oči
ted' kradmo přes stůl po soudruhu točí,
ten však je jako pěna tich.
Jen – aby marně nezahálel –
pan Bušek máčel zub a pysk
a víno ku pũnebí tisk'
a po jazyku válel.

19

„Ba je to bída,“ děl zas král
a rychle zavdal sobě vína znovu,
tak rychle, jak by bránil zlému slovu;
však kolem úst již úsměv hrál.

„Mám žízni umřít? – na mou víru,
Ty’s oslep’, páže – nevidíš,
že přede mnou je prázdná číš? –
a dej mi dobrou míru!
Pij, Bušku – již se nezarmuť –
a poslyš, co Ti král Tvůj moudrý praví:
můj jazyk je jak známo vybíravý –
a našel již v tom víně chuť.
Víš – zkoumat třeba, Bušku milý!
to víno má svůj zvláštní ráz,
zprv trpké, ale milé zas –
my, myslím, se už vpili!“
„„Nu vidíš, králi: tak náš lid!
Má duši zvláštní – trochu drsná zdá se –
však květe po svém, v osobité kráse –““
ted’ přerušil svůj náhle klid
hned rozveselen Vilhartice –
„„ach přibliž k tomu lidu hled
a přitiskneš svůj k němu ret
a neodtrhneš více!““